

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3 Intézet	Pasztorálteológia Intézet
1.4 Szakterület	Római Katolikus Teológia
1.5 Képzési szint	Mesteri
1.6 Szak / Képesítés	Teológiai mesteri

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Drept matrimonial Házasságjog						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Lukács Imre Róbert						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Lukács Imre Róbert						
2.4 Tanulmányi é	2013/14	2.5 Félév	második	2.6. Értékelés módja	kolokvium	2.7 Tantárgy típusa	Alapvető

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium	-
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium	
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					10
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					14
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					18
Vizsgák					10
Más tevékenységek: szemináriumi dolgozatok, és egyéb dolgozatok megírásában konzultálás					10
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja	72				
3.8 A félév össz-óraszámja	28				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• Személyi jog
4.2 Kompetenciabeli	• Erkölcsteológia

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• tábla, vetítő
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• tábla, vetítő

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	• A hallgatók tudásának bővítése, hogy mily a házasságjogot tudják alkalmazni a lelkipásztori munkában • A házasság jogi valósága • A házasság intézménye kulcsfontosságú az emberi társadalomban. Egyrészt a maga teljességében érinti a személyt, másrészt a legmélységesebben kihat a társadalom életére. • A házasság nemcsak afféle vallásos, szent valóság, hanem kegyelemforrás is, amelyet maga Jézus Krisztus szentségi rangra emel. Az egyháznak csakis ezen az alapon van jogrendezési lehetősége és kötelezettsége, mert a házasság a megkereszteltek között szentség. • A vegyesházasság kezelése •
Transzverzális kompetenciák	• Az egyházi törvénykönyv ismerete • A keresztény házasság lényege

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	• A hallgatók megismerjék a keresztény házasság jogi vonatkozásait
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	• A keresztény családok erősítéséhez való felkészítés

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<i>A házasság fogalma és lényegi tulajdonsága</i>	előadás, magyarázat	Isten alapította
<i>A házasság létesítő okai. A házassághoz való jog. Az Egyház illetékessége.</i>	előadás, magyarázat	Házassélek
<i>A jogkedvezmény elve. A házasság különböző típusai. A házassági ígélet, jegyesség intézménye. Házasság előtti nemi kapcsolat.</i>	előadás, magyarázat	Jegyesség
<i>A házasságra való előkészület. Lelkipásztori jellegű előírások. Túl fiatal házasulandók. Nem hívő és irreguláris helyzetben levő krisztushívők házassága.</i>	előadás, magyarázat	Megfontoltság
<i>A házassági akadályok általában. A házassági akadály fogalma és természete. Az akadályok felosztása. A legfelsőbb hatóságnak kizárólagos illetékessége. Az egyházi jogú akadályok címzettjei. Az akadályok alóli felmentés. Egyéb előírások.</i>	előadás, magyarázat	Természet joga
<i>Korhiány. A közösülési képtelenség. A korábbi házassági kötelék. Valláskülönbség akadály. A szent rend. Szerzetesi</i>	előadás, magyarázat	Érettség

<i>fogadalom.</i>		
<i>Nőrablás. Büntett. A vérrokonság akadály. A sógorság. A köztisztesség. A törvényes rokonság. A lelki rokonság akadály.</i>	előadás, magyarázat	Akadályok
<i>A házassági beleegyezés. A házasságkötésre képtelen személyek. A beleegyezés színlelése.</i>	előadás, magyarázat	Szabadság
<i>Kényszer és félelem hatására adott beleegyezés. A beleegyezés kinyilvánítása.</i>	előadás, magyarázat	Emberi méltóság
<i>A házasságkötés formája. A hatályos jog. A házasságkötés rendkívüli formája. A kánoni formára kötelezett személyek.</i>	előadás, magyarázat	Hivatalosság
<i>Vegyes házasságok. A vegyes házasságok tilalma.</i>	előadás, magyarázat	Hitérdek
<i>Az illetékes hatóság. A jogi forma. Egyéb előírások. A titkos házasságkötés. Súlyos és sürgős ok. Titoktartási kötelezettség.</i>	előadás, magyarázat	Bizalom
<i>A házasság jogi következményei. A házastársakra vonatkozó jogi hatások. A gyermekekre vonatkozó jogi hatások.</i>	előadás, magyarázat	Elkötelezettség
<i>A házassági kötelék felbontása. A megkötött és elhált házasság abszolút felbonthatatlansága. Az el nem hált házasság felbontása.</i>	előadás, magyarázat	Érvénytelenség

Könyvészet

- KUMINETZ Géza, *Katolikus házasságjog* (Bibliotheca Instituti Postgradualis Iuris Canonici Universitatis Catholicae de Petro Pázmány nominatae II/1), Budapest 2002.

- AZ EGYHÁZI TÖRVÉNYKÖNYV. A Codex Iuris Canonici hivatalos latin szövege magyar fordítással és magyarázattal, szerkesztette, fordította és a magyarázatokat írta Erdő Péter, Budapest 2001;

- EGYHÁZJOG, Szent István Társulat, Budapest;

- CASTANO, J.M., *Il sacramento del matrimonio*, Roma 1994;

- CHIAPPETTA, L., *Il matrimonio*, Roma 1990;

- LÜDICKE, K., *Eherecht. Canones 1055-1165*, Essen 1983;

- Mendonca, A., *Rotal Anthology: An Annotated Index of Rotal Decision from 1971 to 1988*, Washington, D.C., CLSA, 1992.

- NAVARRETE, U., *Structura iuridica matrimonii secundum Concilium Vaticanum II*, Roma 1988;

- Örsy, L., *Marriage in Canon Law: Texts and Comments, Reflections and Questions*, Wilmington, Del., Michael Glazier, 1986.

- WILLIAM H. Woestman, *Simulation of Marriage Consent*, Ottawa, Saint Paul University 2000.

- WILLIAM H. Woestman, *Special Marriage Cases*, 3rd ed., Ottawa, Saint Paul University, 1994.

- ZAPP, H., *Kanonisches Eherecht*, Freiburg 1988.7 Puig, F., *La esencia del matrimonio a la luz del realismo jurídico*, Pamplona 2004.

8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<i>A privilegium paulinum és petrinum</i>	előadás, beszélgetés	Személyért
<i>Különválás a kötelék fennmaradása mellett. A házasság érvényesítése.</i>	előadás, beszélgetés	Család
<i>A házasság érvényesítése általában.</i>	előadás, beszélgetés	Házasságrendezés
<i>A házasság érvényesítésének fajtái.</i>	előadás, beszélgetés	Egyházi hozzájárulás
<i>. A házasság gyökeres orvoslása.</i>	előadás, beszélgetés	Házasságrendezés
<i>Jogképességet befolyásoló tényezők.</i>	előadás, beszélgetés	Körülmények
<i>A cselekvőképesség</i>	előadás, beszélgetés	Szabadakarat
<i>A házasság szentségi méltóságának kizárása, mint önálló semmisségi cím.</i>	előadás, beszélgetés	Szentség

Ajánlott könyvészet

Zsinati és zsinat utáni dokumentumok:

- *Gaudium et spes* 47 – 52. (Lelkipásztori rendelkezés 1965. dec. 7.; *A II. Vatikáni Zsinat tanítása*, Budapest 1975. 473 – 478.
- *Ordo celebrandi matrimonium* (A házasság szertartása, Budapest 1971).
- *De matrimonio christiano*, A Nemzetközi Teológiai Bizottság dokumentuma 1977. *Enchiridion Vaticanum* 6. 370 – 397.
- *De muneribus familiae christiane, Propositiones*. Az 1980-as Püspöki Szinódus dokumentuma, *Enchiridion Vaticanum* 7. 660 – 741.
- *Familiaris consortio*, II. János Pál apostoli buzdítása 1981, (Magyarul: *Amit Isten egybekötött*, Budapest 1986, 97 – 176.)
- *Carta dei Diritti della Famiglia*, Az Államtitkárság dokumentuma 1983, *Enchiridion Vaticanum* 9. 468 – 481.

Egyéb figyelmet érdemlő dokumentumok:

- *Altitudo* (apostoli rendelkezés III. Pál 1537).
- *Romani Pontificis* (apostoli rendelkezés V. Pius 1571).
- *Populis* (apostoli rendelkezés XIII. Gergely 1585).
- *Tametsi* (A Tridenti Zsinat határozata a kánoni formáról, 1563. XI. 11 : DS 1816).
- *Cum frequenter* (apostoli rendelkezés V. Sixtus 1587).
- *Dei miseratione* (apostoli rendelkezés XIV. Benedek 1740 – 1758).
- *Auctorem fidei* (apostoli rendelkezés VI. Pius 1794).
- *Syllabus* (IX. Pius a tévedésekről, 1864).
- *Arcanum divinae sapientiae* (XIII. Leó enciklikája 1880, *Amit Isten egybekötött*, 13 – 32).
- *Ne temere* (X. Pius rendelkezése (határozat) a kánoni formáról 1907).

- *Casti connubii* (XI. Pius enciklikája 1930, *Amit Isten egybekötött*, 33 – 72).

- *Humanae vitae* (VI. Pál enciklikája 1968, *Amit Isten egybekötött*, 79 – 96).

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Lelkipásztori munka
- A házasságra való előkészítés

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az elsajátítandó anyag ismerete	Félévi szóbeli vagy írásbeli vizsga	50 %
	Interaktív jelenlét	Számontartás	10 %
10.5 Szeminárium / Labor	Egy a megadott témák közül szabadon választott téma – interaktivitásra törekvő – PPT vázlattal vetített bemutatása.	A megtartott referátum kiértékelése	30 %
	Interaktív jelenlét	Számontartás	10 %
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• Az általános egyházi alapfogalmak ismerete.• Egy választott szemináriumi téma kidolgozása és bemutatása.			
10.7 A parciális vizsga (félévközi zárthelyi dolgozat) formája			
• Nincsen parciális vizsga.			
10.8 A félévi vizsga formája			
• A félévi vizsga szóbeli vagy írásbeli formában történik. Minden félévi vizsgára jelentkező hallgató a megadott tizenöt tételből kettőt húz, és szabad választás alapján a két tétel egyikének lényegre törő bemutatásával vizsgázik. A vizsga, a másik húzott tétel, ill. szükség esetén az anyag többi részéből további kérdések megválaszolásával válik teljessé. A félévi vizsgára a tételsort a parciális vizsgát követő héten adom meg.			
10.9 A vizsgatételsor ismertetésének legkésőbbi időpontja			
• A vizsgaszesszió kezdete előtt egy hónappal.			
10.10 A szemináriummal kapcsolatos elvárások			
• A szeminárium a vezető tanár által javasolt témák egyikének a szeminárium keretében történő önálló, PPT bemutatóval kísért interaktív bemutatásának értékeléséből áll. Szükség esetén kiváltható egy, a metodológiai szabályok figyelembevételével elkészített szemináriumi dolgozattal. Ebben az esetben a dolgozat leadási határideje a szesszió kezdetét megelőző nap. A szeminárium jelenlét nem kötelező, pótlásra nincs mód.			

Kitöltés dátuma

2018. május 4.

Előadás felelőse

Dr. Lukács I. Róbert

Szeminárium felelőse

.....

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2018. május 4.

Intézetigazgató

Dr. Oláh Zoltán